

Seletuskiri 2025.a riigieelarve seaduse muudatuste kohta

2025.aasta riigieelarve seaduse muutmisega tehakse Kliimaministeeriumi valitsemisala eelarves järgmised muudatused:

1) Valitsemisalade vaheline eelarve ümbertõstmine

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM) annab üle Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskusele (KEMIT) **12 000 eurot**, et katta VVTP ülesandeks oleva tööstusala kaardilahenduse koostamiseks väliselt partnerilt olemasoleva raamlepingu alusel X-GIS arendustöödeks tellitavate tööde maksumus (hinnanguline maht 170 tundi).

Transpordiamet (TRAM) annab üle Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskusele (RMIT) **7 612 eurot**, millest 5 500 eurot on Transpordiameti veebilehe üldotsingu lisaarenduseks ja 2 112 eurot uue arendamisel oleva Maanteemuuseumi veebilehe majutus- ja halduskuludeks. Muudatuse aluseks on TRAMi ja RMITi vaheline Valitsusportaali keskne majutus- ja haldusteenuse teenusleping nr 1.1-4/24/026.

2) Valitsemisala siseselt asutuste vahel eelarve ümbertõstmine

Kliimaministeerium (KLIM) annab Keskkonnaagentuurile (KAUR) **40 000 eurot** rannaprügi 2025 seirega seotud kulude katteks. Rannaprügi seire on merestrateegia raamdirektiivist (+Helcomi seireprogrammist ning Eesti merestrateegia seire ja andmekogumise programmist) tulenev igaaastane seirekohustus. Seni on seda tehtud KIKi projektidest. Kliimaministeerium vähendab selle võrra KIKi halduskulusid keskkonnaprogrammi rakendamiseks.

KLIM annab Keskkonnaametile (KEA) **80 000 eurot** riikliku tuumaenergia programmi arendamiseks tuumaregulaatori ettevalmistamiseks. Tuumaeenergia programmi arendamine on Vabariigi Valitsuse prioriteet ning kõrgendatud avaliku huviga projekt. Kliimaministeerium katab kulud teenustest vabanenud vahendite arvelt (hankelepingud osutusid prognoositust odavamaks).

3) Investeeringute ja tegevuskulude vaheline ümbertõstmine

KLIM tõstab investeeringutest **3 209 eurot** majanduskuludesse elukeskkonna ja ringmajanduse programmi tegevustesse. Tegemist on grandi 9L10-MU21-LIFE-HOME (muinsuskodu renoveerimise teejuht) investeeringu omafinantseeringu eelarve ümbertõstmisega grandi 9L10-MU21-LIFE-HOME elluviimist toetavate tegevuste (tekstide toimetamised, info kujundamine teabekaartideks) ja grandi 9L10-MU14-LIFE20 (renoveerimismaraton) elluviimist toetavate tegevuste (hoonete energiatõhususe direktiivi ülevõtmisega seotud turunduse ja kommunikatsioonikulud) katteks.

KEMIT vähendab IT investeeringute eelarvet **500 000 eurot** ja suurendab IT majanduskulude eelarvet, kuna tarkvara kasutamise õiguste mudelid ei võimalda litsentse omandisse osta, vaid õigused on tähtajalised (tavaliselt üheaastased), mistõttu pole need käsitletavad investeeringuna ja tuleb kajastada tegevuskuludes.

Eesti Geoloogiateenistus (EGT) vähendab investeeringute eelarvet (IN005000) **150 000 eurot** ja suurendab energeetika, maavarade ja välisõhu programmi majanduskulusid. Tegemist on fosforiidi ja kaasnevate ressursside uuringute (sotsiaalmajanduslik- ja tasuvusanalüüs) summaga, mis ei ole investeeringulaadse kuluga, vaid tegevuskuluga ja seetõttu on vajalik summa tõsta majandamiskuludesse. Sotsiaal-majanduslike mõjude analüüsi eesmärgiks on projekti (fosforiidi ja kaasnevate ressursside uuring) laiemate sh fosforiidi väärimise väärtusahelaga ja kohaliku kogukonnaga seotud mõjude hindamine Eesti elanikele, ettevõtetele ja riigile. Tasuvusanalüüsi eesmärk on hinnangu andmine projekti tasuvusele lähtudes nii projekti sisemistest, st projekti

arendajale tekkivatest (nn internaliseeritud), kui ka välistest, st laiemale avalikkusele tekkivatest mõjudest.

4) Asutuse eelarves majandusliku sisu (tööjõukulud, toetused, majandamiskulud) muutmine ning asutuste kulumudeli reeglites ressursipõhiste jaotuste korrigeerimisest tulenevad muudatused

KLIM eelarves tehakse kontopõhiselt ja ressursipõhiste kulude ümbertõstmisega järgmised muudatused:

- Ettevõtluse ja Innovatsiooni SA (EIS) kaudu jaotatava toetuse (elukondlik kinnisvara maapiirkondades) eelarvest **580 000 eurot** suunatakse KLIM tööjõukulude eelarve puudujäägi katteks. Toetuse eelarve oli planeeritud suuremas summas, kui EIS poolt juulis 2025 esitatud prognoos. KLIM tööjõukulude eelarve on alaplaneeritud. Tegemist ei ole täiendavate töökohtade loomisega.
- Ringmajanduse korraldamise programmi tegevuses tõstetakse **399 eurot** grandi 9L10-MU21-CIRCESTPRE majandamiskulude omafinantseering tööjõukulude omafinantseeringuks.
- Liikmemaksude eelarvesse suunatakse **532 194 eurot** keskkonnaprogrammi vahendite ja tugitegevuste eelarve arvelt. Keskkonnainvesteeringute Keskus SA on esitanud keskkonnaprogrammi väljamaksete prognoosi, mille järgi osad kohustused lükkuvad järgmistesse perioodidesse. KLIM-l on liikmemaksu tasumise kohustus 68 organisatsiooni ees. KLIM liikmemaksude eelarve on liikmemaksude kasvu tõttu pidevalt puudujäägis. RAM-i poolt liikmemaksude tõusu katteks reservi määratud summa ei kata ära eelarve tegelikku vajadust, kuna meetodikas ei võetud arvesse tegelikke eelarve vahendeid, kõiki kulude kasvusi ja MKM-lt KLIM-le üle antud liikmemaksukohustusi, millele eelarveline kate anti suure puudujäägiga. KLIM liikmemaksu eelarve puudujääk on kajastatud kahe suurema liikmemaksu eelarve real: Euroopa Lennunavigatsiooni Ohutuse Organisatsiooni (EUROCONTROL) ja Euroopa Meteoroloogiliste Satelliitide Kasutamise Organisatsiooni (EUMETSAT). Ülejäänud korrigeerimised on valuutakursi muutustest ja liikmemaksude tegelikest kuludest, mis jaotuvad erinevate programmi tegevuste vahel.

KAUR eelarves tehakse järgmised muudatused:

- RKAS objektikoodilt (SE000028) suunatakse tavaeelarvesse summas **58 231 eurot** seoses kinnisvara optimeerimisega. Alates 01.01.2025 vähendati Mustamäe tee 33 hoones üüripinda 1561,7 m² võrra.
- Tööjõukuludest suunatakse majandamiskuludesse kokku **150 000 eurot** seoses kolimistega, raadiosondide ostmiseks ja seirejaamade soetamiseks. Kuna tegemist on tugitegevuste kulude ümbersuunamisega, siis muudatus kajastub paljudes programmi tegevustes vastavalt kulude jagamisreeglitele kulumudelil.
- Vastavalt varade kasutamisele teenustes ja programmi tegevustes muudetakse ressursside jaotusreegleid kulumudelil, millega kaasneb amortisatsioonikulude eelarve ümberjaotus programmi tegevustes summas **279 595 eurot**.

KEA eelarves tehtavate muudatusega täpsustatakse eelarvete kulude jaotust programmi tegevuste tasandil. Muudatuse vajadus on tingitud Keskkonnaametis teenuste ja teenuste all olevate tegevuste korrastamisest, millega oli vajadus uuendada asutuse kulumudelit ning korrigeerida ressursside jaotus- ja suunamisreegleid. Muudatuste summaarne mõju on 0 eurot.